

καθιστώντα τὸ κλίμα αὐτῆς νοσηρὸν, διὰ μέσου δὲ τῆς πολίχνης ῥέει αὐλαχὲ ποταμίου ὕδατος, καὶ καθ' ὅλην δὲ τὴν παραλίαν ταύτης μέχρι προαστείου τοῦ Μπούχλι ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν θάλασσαν διάφοροι ῥύακες.

Νομίζομεν ὅτι ἂν πρὸ χρόνων καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἑλλάδος ἐμελετᾶτο ἡ τοπογραφία τῶν μερῶν τούτων καὶ κατασκευάζετο ὁδὸς ἀμαξιτῆ μεταξὺ Βονίτης καὶ Ζαβέρδας, χωρίου κειμένου εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τοῦ σχηματιζομένου ὑπὸ τῆς Λευκάδος καὶ τῶν δυτικῶν παραλίῶν τῆς Ἀκαρνανίας, ἢ Βόνιτσα ἤθελε κατασταθῆ σταθμὸς διαβάσεως τῶν Ἑπειρωτῶν εἰς τὴν Ἀνατολήν. Καὶ ἤρξατο μὲν πρὸ χρόνων ἀπὸ Ζαβέρδας ἡ κατασκευὴ ὁδοῦ, ἀλλὰ διεκόπη. Πρὸ τίνος δ' ἐπαυλῆθησαν αἱ ἐργασίαι χάριν τῶν στρατιωτικῶν κινήσεων καὶ ἐξακολουθοῦσιν ὅπως ἡ ὁδὸς κατασταθῆ βατῆ εἰς ἀμάξας. Ἡ ἀπόστασις ἀπὸ Ζαβέρδας εἰς Βόνιτσαν εἰς πεζὸν εἶνε ὥρι 3.30'.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα περὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, ἔκ προχειροῦ σημειώσωμεν, ἃς ἐτηρήσαμεν διελθόντες τὰ μέρη ταῦτα, ἐγράψαμεν, ὅπως δώσωμεν ἀμυδρὰν ἰδέαν εἰς τοὺς ἀνιγνώστας τῆς «Ἑστίας» τῆς ἀξίας καὶ τῆς σημασίας τοῦ κόλπου τούτου, περὶ οὗ γίνεται τόσος λόγος σήμερον καὶ οὐτινος τὴν κατοχὴν τηρεῖ ἡ Τουρκία εἰς ἑαυτήν. Ἡ ὑποσχεθεῖσα παραχώρησις τοῦ Πηγασητικοῦ κόλπου, ἢ κόλπου τοῦ Βόλου, δι' οὗ συγκοινωνεῖ ἡ Θεσσαλία, σώζει μὲν τὰ ΒΑ. ὅρια τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ἀμέσου ἀπειλῆς, ἢ ἀρνησις ὅμως τῆς παραχώρησεως τοῦ Ἀμβρακικοῦ διατηρεῖ τὴν ἀπειλὴν ἐκ δυσμῶν, καὶ καταδικάζει εἰς νέκρωσιν ὅλας τὰς ΒΑ. ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀποτελεῖται δ' ἐνταῦθα ὅριον ἐλληνικὸν, οἷον ὑπῆρχε καὶ πρὶν, ἐναντίον παντὸς κανόνος στρατιωτικοῦ καὶ πολιτικοῦ τῆς ὁροθεσίας τῶν ἐθνῶν.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνη. — Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια. Ἰδίαι σελ. 225.

Ε΄

Μάχη ἐκ πρατάξεως

Μόλις εἶχεν ἐπιστρέψει ὁ Σιρ Ἰωάννης, καὶ ἀκούσας κρότον ἀμάξης ταχέως προσερχομένης, ἀνεπήδησε καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν ἐξώστην. Ἦτο ἡ ἀμαξία του, ἥτις ἔστη μετ' ὀλίγον πρὸ τῆς ἐξωθύρας. Κατῆλθε δ' ἐξ αὐτῆς μικρὸς τις, χονδρὸς καὶ μεσηλίξ κύριος, ὃν ὁ Γιάννης ὠδήγησε διὰ τοῦ κήπου.

Ὁ Σιρ Ἰωάννης ἔσπευσε νὰ κλείσῃ τὴν θύραν, δι' ἧς ἐκοινωνεῖ πρὸς τὴν αἴθουσαν τὸ δωμάτιον τῆς Χούτσινς, εἶτα δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν σκοπιάν του ἐγκαίρως, καὶ εἶδε τὸν νεήλυδα ἰστάμενον κάτω τῆς κλίμακος, ἀποκαλυπτόμενον, ἐξάγοντα τοῦ κόλπου του λευκότερον μανδύλιον καὶ σπογ-

γίζοντα βραδέως τὴν μεγάλην φαλακράν του κεφαλὴν ἥτις ἤστραπτεν ὑπὸ τὸν ἥλιον ὡς σφαῖρα χρυσοῦ, εἶτα δὲ παρατιροῦντα ταχέως τὴν ἐνδυμασίαν του, τινάσσοντα ἐκ τοῦ προχείρου τὸν κοριορτὸν τῶν ὑποδημάτων του, καὶ ἀνυδαίνοντα τέλος τὴν κλίμακα.

— Ἰατρὸς πρέπει νὰ εἶνε, ἐψηθύρισεν ὁ βραωνέτος, ἀφοῦ εἶδεν ἐγγύτερον τὸ εὐρὸ καὶ χρηστὸν ἀγγλικὸν πρόσωπον τοῦ ἐρχομένου, τὸν προσφάτως ἐξυρισμένον πώγωνά του, καὶ τὸν ἀπαραιτήτων μέλανά του ἐπενδύτην, ὃν καταδείκνυεν ἔτι μελανώτερον ὁ ἄσφογος λευκὸς τοῦ λαμιοδέτης καὶ ὁ χιονόλευκος χιτῶν του.

Ἡ καρδιά τοῦ Σιρ Ἰωάννου ἤνοιξεν εὐαρέσως, ὡς ἀνοίγει ὑπὸ τὰς εὐεργετικὰς ἀκτῖνας ὀλιωβριανοῦ ἡλίου τὸ ὑπὸ πρῶτον παγετοῦ νοσήσαν ἄνθος.

Ὁ βραωνέτος ὑπεδέχθη τὸν ξένον μετ' ὄλης τῆς ἐγκαρδίου φιλοφροσύνης, ὅσῃν ἐπέτρεπεν αὐτῷ ὁ χαρακτήρ του καὶ αἱ ἐξεις του. Ἔπεινε πρὸς αὐτὸν τὸν λιχανὸν καὶ τὸν μέσον δάκτυλον τῆς δεξιᾶς του καὶ τοῦ ἐξήτησε μάλιστα τυπκῶς συγγνώμην διὰ τὸν κόπον, τὸν ὁποῖον οὐ ἔδιδε. Ὁ ἰατρὸς ἐδέξατο μετ' ὄλης τῆς προσηκούσης εὐλαθείας, μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ λιχανοῦ του, τοὺς δύο δακτύλους τοῦ βραωνέτου καὶ τοὺς ἔθλιψε ἄπῳς ἰατρικῶς, ὡς ἐξήτηζε τὸν σφυγμὸν των. Μετὰ τοῦτο ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε —διότι οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ νέος ἰατρός— μετ' ὄλης τῆς ἀπαθείας ἀνδρὸς συγχωρεθέντος πρὸς ἀνθρώπου πάσης τάξεως καὶ παντὸς ἔθνους κ' εὐκόλως ἀνακαλύπτοντος τὰς ἀδυναμίας καὶ τὸ νόσημα ἐκάστου, παρεκάλεσεν ἐν πρώτοις τὸν Σιρ Ἰωάννην νὰ μὴ κάμνῃ λόγον περὶ κόπου ἢ ὑπηρεσίας του, εἶπεν, ὦρσε νὰ ἴηται καὶ ἦτο εἰς τὰς διαταγὰς παντὸς ἐν γένει ἀρξίστου, καὶ καθήκον εἶχε νὰ ἴηε πάντοτε πρόθυμος. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ, οἷονδήποτε κόποι ἀντήμειβεν ἡ τιμὴ ὅτι ἀπῆλαυνεν οὕτω τῆς γνωριμίας τοῦ Σιρ Ἰωάννου Δάβεν (οἱ δύο κύριοι χαιρετίθησαν ἀμοιβαίως), καὶ ἡ εὐχαρίστησις ὅτι ἤθελε φανῆ, ὡς τοῦλάχιστον ἤλπιζε, χρήσιμος εἰς τὴν δεσποινίδα Δάβεν, τῆς ὁποίας εἶχε μάθει παρὰ τοῦ ὑπηρετοῦ τοῦ ἀτύχημα.

Πάντα ταῦτα ἀναπαρίνοντο ἐντελῶς εἰς τὰς περὶ τοῦ πρέποντος ἰδέας τοῦ βραωνέτου, καὶ ἡ ἀνακούφισις ἣν ἠσθάνθη ἀκούων τὸν ἰατρὸν Ὑόρκε ἠδύνατο νὰ παραβληθῆ πρὸς τὴν εὐχαρίστησιν ἀνθρώπου, ὅστις διέφυγε κίνδυνον πνιγμοῦ. Καθ' ὃν δὲ χρόνον διεκόπτετο ὁ εὐτραφὴς μικρὸς ἰατρὸς, ἵνα ἀναπνεύσῃ, ὁ Σιρ Ἰωάννης ἔλαβε καιρὸν νὰ εὐλογήσῃ τὴν θεῖαν πρόνοιαν, ἥτις τῷ ἀπέστειλεν ἰατρὸν τοσοῦτον καλοανατετραμμένον. Τέλος, μετ' ὄλα τὰ προσήκοντα προοίμια, οἱ δύο ἄγγλοι ἐκάθισαν, καὶ ὁ Σιρ Ἰωάννης, ἤρχισε τὴν μακρὰν διήγησιν τῶν ἀτυχημάτων του, μέχρι τῆς τελικῆς καταστροφῆς τῆς ἀνατραπέσις ἀ-

καὶ ἔδωκε πληρεξουσιότητα εἰς τὸν συμπατριώτην του νὰ διαπραγματευθῇ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου, — ὑπὸ ἓνα ὄμως ὄρον: ὁ ἱατρὸς ὕποκειτο νὰ δηλώσῃ, κατ' ἀρχὴν, ὅτι εἶχεν ἀναλάβει νὰ μαρτυρήσῃ αὐτὸς, ἐκ μέρους τοῦ ἱατροῦ, ὅτι ὁ ἱατρὸς Ἀντωνίου δὲν εἶχε τὴν πρόθεσιν νὰ προσβάλλῃ οἰονδηπότε. Τούτων συμφωνηθέντων, ὁ πληρεξούσιος ἱατρὸς ἔλαβεν ἐν ἀλεξήλιον καὶ ἀνεχώρησεν εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου.

* (Ἐπειτὰ συνέχεται)

ΔΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ

Συνέχεια τῆς σελ. 212.

Πρὸ δεκαετίας αἱ ἐντυπώσεις ἀπεστέλλοντο διὰ τοῦ ταχυδρομείου, ἀλλ' ὁ γαλλογερμανικὸς πόλεμος μετέβαλε τὸν τρόπον τοῦτον, ἐπενεγκὼν εἰς τὸν ἀγγλικὸν τύπον ἀληθῆ ἐπανάστασιν· καὶ αὐτὴ ἡ ἀποστολὴ τηλεγραφημάτων διὰ τῶν τηλεγραφικῶν πρακτορείων κατέπαυσε, καὶ ἐγένετο χροῆσις εἰδικοῦ σύρματος.

Ἡ πρωτοβουλία τῆς μεταβολῆς ταύτης ἀνήκει εἰς τὸν ἐκδότην τῶν «Ἡμερησίων Νέων» I. P. Ροβινσὼν, ἡ μᾶλλον εἰς τὸν διάσημον ἀνταποκριτὴν αὐτοῦ Ἀρχιεβάλδον Φόρβες, τὸν θαυμάσιον ἀφηγητὴν (reporter), ἡ μᾶλλον, ὀρθότερον εἰπεῖν, τὸν μέγαν στρατιωτικὸν συγγραφέα. Ὁ κ. Φόρβες, πλὴν τῶν σπανίων καὶ πολυτίμων προτερημάτων, ὑφ' ὧν περιβάλλεται, τὰ ὁποῖα καθιστῶσιν αὐτὸν νέον Ξενοφῶντα, πλὴν τῶν ἀκριβῶν γνώσεων καὶ ποικίλων, τοῦ δξυτάτου στρατηγικοῦ πνεύματος, τῆς ἀπαραιμίλλου ἐπιτηδεύτητος εἰς τὸ νὰ παρευρίσκειται εἰς πάσας τὰς ἀξίας λόγου σκηνάς, πλὴν τοῦ γραφικωτάτου αὐτοῦ ὕφους καὶ ζωηροῦ, ἔχει καὶ φυσικὴν ῥώμην, εὐεξίαν σωματικὴν, σπουδὴν ἐλευθεροῦν πάντα δὲ ταῦτα καθιστῶσιν αὐτὸν ὄντως ἄνδρα ὑπεράνθρωπον καὶ οἰανεὶ μυθώδη. Δὲν εἶνε δὲ τοῦ τυχεροῦ ἔργου ἡ στρατιωτικὴ ἀνταπόκρισις· εὐκολώτερον μάλιστα νὰ ἄρῃ τις μεγάλην νίκην ἢ νὰ κατανοήσῃ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ὅλας τὰς μεγάλας γραμμὰς τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων καὶ τὰ συμβάντα, ν' ἀθροίσῃ αὐτὰ καὶ κατατάξῃ ἐν ἀφηγήσει ἀκριβεῖ καὶ δραματικῇ.

Ὁ κ. Φόρβες εἰς τὸ εἶδος τοῦτο εἶνε μοναδικός. Πρὸ πάντων δὲ γινώσκει ὡς ἀριστα ν' ἀνευρίσκει ἐπ' ἀκριβῶς τὴν θέσιν, ἀφ' ἧς νὰ κατοπτρεύῃ ἢ λαμβάνῃ πληροφορίας· δύναται νὰ μένῃ 48 ὥρας ἐφιππος ἄνευ ἀναπαύσεως, νὰ βλέπῃ — ἅ πάντα, νὰ διέρχεται ἀβλαβῆς τὰς φρικωδεστέραις σκηνάς τῆς σφαγῆς, καὶ ἔπειτα νὰ γράφῃ ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου τὸν ἄριστον τρίστηλον, ἀληθῆς ἀριστοτέλειαν, ν' ἀναχωρῇ δραματικῶς ἐλαύνων, νὰ θανατώσῃ 10 Ἴππους ἐκ τοῦ δρόμου ὅταν ἔχῃ ἀνάγκην νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν ἀποστολὴν τῆς ἐπιτολῆς του. Οὐχὶ δὲ ἄπαξ, ἀλλὰ εἰκοσάκις ἐξετέλεσε τοιαύτας κοπιώδεις ἐργασίας. Ἐπῆρξε μάρ-

τυς αὐτόπτης ὄλων τῶν μεγάλων συμβάντων τῆς τελευταίας δεκαετίας ἀπὸ τῆς συνεντεύξεως τοῦ Ναπολέοντος Γ' αἰχμαλώτου μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας μέχρι τῆς συνθηκολογήσεως τοῦ Μῆτς, ἀπὸ τῆς εἰσόδου τῶν στρατευμάτων τῶν Βερσαλλίων ἐν Παρισίοις μέχρι τῆς καταστροφῆς τῶν Ἀγγλων ἐν Ἀφγανιστάν. Τὰ σχέδια δὲ, τὰ ὁποῖα οὗτος ἐχάραξε πρότερον εἰς τὴν ἐστρατείαν κατὰ τῶν Ἀσαντὶ καὶ Ζουλοῦ, ἦσαν τόσῳ πλήρη, ὥστε οἱ στρατηγοὶ ἀπεδέχθησαν αὐτὰ μὴ δυνάμενοι ἄλλως νὰ πράξωσι. Οὗτος ἀνήγγειλε τῷ Τσάρῳ 6 ὥρας πρὸ τῆς ἀφίξεως πάντων τῶν ταχυδρόμων τὴν νίκην τῆς Σίπκας. Συνέβη αὐτῷ νὰ διανύσῃ ἀπὸ ῥυτῆρος ἐπ' Ἴππου 100 μίλια καὶ 600 διὰ τοῦ ἀτμοῦ, μόνον καὶ μόνον ὅπως φέρῃ εἰς Fleet street εἰδήσιν σπουδαίαν, καὶ ἀπέβη πρὸ τῆς ἐκτυπώσεως. Ἡ ἔκθεσις αὐτοῦ περὶ τῆς πρώτης προσβολῆς τῆς Πλεύνης προῦρισται νὰ κατασταθῇ κλασσικὸν ἔργον. Ἐπεμψεν αὐτὴν ἐκ Σιστοβίου, ὅπου εἰσῆλθεν φέρων ἐπὶ κεφαλῆς τὸ ἐφιππίον τοῦ τρίτου αὐτοῦ Ἴππου, τοῦ ῥαγέντος καθ' ὁδόν.

Τῷ 1870 ὁ Φόρβες ἀρχὴν ἐποιεῖτο τοῦ σταδίου του. Τότε ὑπέβαλε τὴν εὐφυῆ γνώμην, τὴν ὁποίαν ὁ I. R. Robinson ἠσπάσθη, τοῦ νὰ διαβιβάσῃ τὰς στρατιωτικὰς αὐτοῦ ἐπιστολάς διολκλήρους διὰ τοῦ ὑποβρυχίου καλωδίου, ἀντὶ νὰ πέμπῃ διὰ συντόμων τηλεγραφημάτων περίληψιν τῶν γεγονότων. Τοῦτο σήμερον φάνεται ἀπλούστατον, ἀλλὰ τότε οὐδεὶς εἶχεν ἐπινοήσει τοιοῦτον τι, καὶ τὰ «Ἡμερησία Νέα» δι' ἐνὸς ἄλλματος ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν λοιπῶν ἀντιπάλων ἐφημερίδων.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου, ὁ ὁποῖος διήγειρεν εἰς ὕψιστον βαθμὸν τὸ διχρόνον καὶ τὴν περιέργειαν τῶν Ἀγγλων, ἀνεγίνωσκον τὰς ἀνταποκρίσεις τοῦ Φόρβες· οὐδ' ἄπαξ δὲ ὑπελείφθη εἰς τὸ νὰ πέμπῃ πρῶτος τὴν ἀνταπόκρισιν. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου τὰ «Ἡμερησία Νέα» ἀπέτισαν μέγα ποσὸν τηλεγραφικῶν τελῶν, ἀλλὰ ἐκέρδισαν θέσιν μοναδικήν. Τὸ κοινὸν εἶχε συνειθίσει ν' ἀναγινώσκῃ ἀνὰ πᾶσαν πρωτὴν εἰς τὴν ἐφημερίδα τρεῖς ἢ τέσσαρας στήλας τηλεγραφικῶν ἐπιστολῶν, γεγραμμένων τὸ ἐσπέρας τῆς προηγουμένης ἡμέρας. Πᾶν ὅτι ἐφῆρε χρονολογίαν καλαιστορίας, ἔστω καὶ κατὰ 24 ὥρας, ἔθεωρεῖτο παλαιὰ ἱστορία. Τοῦτο δ' ἐξηνάγκασε ὅλα τὰ ὄργανα τῆς δημοσιότητος νὰ σπεύσωσι ν' ἀναπληρώσωσι τὴν ἔλλειψιν τῆς καθυστερήσεως, ἂν δὲν ἤθελον νὰ θεωρηθῶσι μουσεῖα ἀρχαιοτήτων.

Τότε ἡ διεύθυνσις τῶν «Καιρῶν» ἔδρυσεν ἐν Παρισίοις κεντρικὸν γραφεῖον εὐρωπαϊκῶν εἰδήσεων, καὶ διὰ συμβολαίου παρέλαβε τὴν χρῆσιν ἐπὶ 6 ὥρας ἐκάστης νυκτὸς εἰδικοῦ σύρματος μεταξὺ τοῦ γραφείου τούτου καὶ τῶν ἐν Λονδίῳ γραφείων. Δι' ἐφημερίδα ὡς οἱ «Καιροὶ» πωλου-